

Asia: VN/18967/2025

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) muuttamisesta siten, että yhteisten tutkinnon osien työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alueen nimi muutetaan työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Asetusta ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että siinä huomioidaan vuoden 2024 lopulla vahvistettujen lakien edellyttämät muutokset. Lisäksi ns. SORA-tutkinnot päivitetäisiin.

Opetushallitus kiittää mahdollisuudesta antaa asiassa lausunto.

Hallitusohjelman toiseen asteen liikuntaa koskevien kirjausten toimeenpano: Yhteisten tutkinnon osien laajuus ja osa-alue 2 §

Asetuksen 2 §:n 4 momentin 5 kohdasta työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alueen nimi muutettaisiin työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Opetushallitus laati opetus- ja kulttuuriministeriölle alkuvuodesta 2024 esityksen, jossa tarkasteltiin toteutusvaihtoehtoja hallitusohjelman toisen

asteen liikuntaa koskevien kirjausten toimeenpanemiseksi ammatillisen koulutuksen osalta. Lisäksi Opetushallitus esitteli vaihtoehtoja ammatillista

koulutusta koskevien hallitusohjelmakirjausten toimeenpanon valmistelun seurantaryhmässä 24.5.2025. Seurantaryhmän keskustelussa todettiin, että

osa-alueen nimen muuttamisen sijaan voisi keskittyä ensisijaisesti osion sisällön kehittämiseen. Lisäksi todettiin, että osa-alueen tarkoituksena ei

tulisi olla ainoastaan opiskelijoiden fyysisen työkyvyn kehittäminen vaan tärkeää olisi pyrkiä myös heidän psyykkisen hyvinvointinsa ja työkyvyn

edistämiseen. Seurantaryhmän kokouksessa esitettyjen kannanottojen perusteella yhteisen tutkinnon osan osa-alueen Työkyvyn ja hyvinvoinnin

ylläpitäminen nimeä muotoiltiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisessä yhteistyössä ”Työkyvyn ja hyvinvoinnin kehittämiseksi” tai ”Työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi”.

Opetushallitus kannattaa Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alueen nimen muuttamista muotoon Työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen.

Muutettu nimi ilmentää työkyvyn ja hyvinvoinnin eri osa-alueita ja korostaa opiskelijan yksilöllisen lähtötilanteen huomioimista. Opetushallitus on

päivittämässä osa-alueen sisältöä ja laatii tukimateriaalia liikkumisen edistämiseksi ammatillisessa koulutuksessa.

Järjestämislupahakemukseen liitettävät asiakirjat ja selvitykset 7 §:

Ei huomioita.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot 9 §:

Lakia ammatillisesta koulutuksesta muutettiin lailla 1078/2024 siten, että opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot korvattiin oikeudella oppimisen tukeen,

joka on matalan kynnyksen tukimuoto. Asetusesityksellä muutettaisiin asetuksen 9 §:n 1 momentin 9 kohtaa, jotta oppimisen tuki tulisi hallituksen

esityksen tarkoittamalla tavalla kirjattavaksi henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

Opetushallitus huomioi, että muutoksen myötä ammatillista koulutusta koskevassa asetuksessa tulisi olemaan 9 §:n 1 momentissa kohdat:

7) opiskelijan mahdollisesti tarvitsema ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 48 §:ssä tarkoitettu ohjaus ja tuki;

ja

9) opiskelijalle tarvittaessa järjestettävä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki.

Asetuksen molemmissa kohdissa puhuttaisiin opiskelijalle annettavasta tuesta, joten Opetushallitus jättää harkittavaksi, onko näitä kohtia mahdollista yhdistää. Mikäli molemmat kohdat säilytetään, Opetushallitus näkee tärkeänä, että mainittujen kohtien sisältö ja tarkoitus määritellään selkeästi, jotta koulutuksen järjestäjien laatiessa henkilökohtaisia osaamisen kehittämissuunnitelmia niihin merkittävät tiedot ovat yhdenmukaiset.

Tutkintokoulutuksen opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen 10 §:

Ei huomioita.

Opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva asetuksen 20 §:

Ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:ssä säädetään niistä tutkinnoista ja osaamisaloista, joihin sovelletaan

opiskeluoikeuden peruuttamista koskevaa säädöstä. Asetusmuutoksella ajantasaisesta 20 §:n tutkinnot, joita opiskeluoikeuden peruuttamista

koskeva säädös koskee. Asetuksesta poistetaan tutkintorakenteesta poistuneet tutkinnot ja lisätään uudet tutkinnot. Asetuksessa huomioidaan

myös tulossa olevat uudet sosiaali- ja terveysalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, jotka ovat tulossa tutkintorakenteeseen 1.1.2027.

Opetushallitus näkee perusteltuna, että asetukseen tehdään nämä tutkintorakenteen muutoksiin liittyvät ajantasaistamiset.

Tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointiasteikko 11 §:

OKM:n asettama tutkintorakenteen kehittämistyöryhmä (TUTKE4) ehdotti loppuraportissaan, että mahdollistetaan osaamisen tunnustaminen ammatilliseen perustutkintoon sellaisista korkeakouluopinnoista, jotka on arvioitu hyväksytyt -merkinnällä.

Asetuksen 11 §:ssä säädetään tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointiasteikosta. Nyt voimassa olevan 2 momentin mukaan ammatillisen

perustutkinnon valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyvä ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tutkinnon osa arvioidaan

asteikolla hyväksytyt/hylätty. Nyt tähän momenttiin olisi tarkoitus lisätä myös korkeakouluopinnot, kun ne sisällytetään tutkintoon. Hyväksytyt/hylätty arviointiasteikkoa käytettäisiin vain niissä tilanteissa, kun korkeakouluopinnot suoritetaan tutkinnon perusteen kohtaan ”korkeakouluopinnot”. Korkeakouluopintoja voidaan lisäksi tunnustaa tutkinnon muodostumisessa kohtiin, joiden sisältö on määritelty tutkinnon perusteissa, mutta silloin arviointiasteikko olisi 1–5.

Opetushallitus näkee tämän muutoksen arviointiasteikkoon selkeyttävän osaamisen tunnistamista ja tunnustamista ja mahdollistavan entistä paremmin ammatillista perustutkintoa suorittavan opiskelijan väyläopinnoissa hankitun osaamisen huomioimisen osana ammatillista perustutkintoa. Ammatillisen koulutuksen opiskelijat suorittavat korkeakouluopintoja, joissa voi olla 1–5 arviointiasteikko tai hyväksytty -arviointi. Näin uudistus mahdollistaa sen, että myös hyväksytty -arvosanalla arvioidut korkeakouluopinnot edistävät opiskelijan ammatillisen perustutkinnon suorittamista. Hyväksytty-arvosanan käyttö rajataan vain koskemaan perusteen kohtaa ”korkeakouluopinnot”, mikä on perusteltua. Mikäli korkeakouluopintoja tunnustetaan tutkinnon osiin, joiden sisältö on määrätty perusteissa, niin silloin on tarpeen tehdä myös sisällön vastaavuuden arviointi. Vastaavuuden arvioinnilla varmistetaan, että opiskelijalla on tosiasiallinen tutkinnon perusteissa määrätty osaaminen.

Hyväksytty -arvosanan hyödyntäminen ainoastaan tunnustettaessa osaamista tutkinnon muodostumisen kohtaan ”Korkeakouluopinnot” on perusteltua myös sen vuoksi, että ammatillisen perustutkinnon numeerista keskiarvoa ja yhteisiin tutkinnon osiin kuuluvien osa-alueiden numeerisia arvosanoja hyödynnetään pisteytettäessä ammatillisia opintoja hakeuduttaessa korkeakouluopintoihin.

Artama Tuija
Opetushallitus